

IX. Konferenca slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije

Ljubljana, 27. in 28. oktober 2016

Svetovni slovenski kongres že vrsto let pripravlja strokovna srečanja slovenskih strokovnjakov doma in po svetu s katerimi želi vzpostaviti stalne stike in medsebojno oplemenititi strokovne in podjetniške odnose z izkušnjami naših uspešnih rojakov po svetu. 27. in 28. oktobra 2016 je v prostorih Instituta "Jožef Stefan" potekala IX. Konferenca slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije. Svetovni slovenski kongres je konferenco pripravil v soorganizaciji z Institutom "Jožef Stefan" (IJS), Slovensko znanstveno fundacijo (SZF), Almo Mater Europaea, evropskim centrom Maribor, Kemijskim inštitutom (KI) in Univerzo v Novi Gorici.

Konferenco smo začeli s slovensko himno, ki jo je zapel Lukas Somoza Osterc, s pozdravnimi nagovori pa sta pričela dr. Boris Pleskovič, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa in gostitelj srečanja, prof. dr. Jadran Lenarčič, direktor Instituta "Jožef Stefan".

Osrednja tema letošnje konference je bila vloga in vpliv družinskih podjetij v gospodarstvu, pridružili pa smo jim še tematske sklope o povezavah med znanostjo in gospodarstvom, o ustanovitvi in vzponu novih podjetij ter sklop s predstavitvami raziskovalnih del in dobrih praks. Častno pokroviteljstvo nad konferenco je tokrat prevzel predsednik vlade RS, dr. Miro Cerar. V svojem pozdravnem nagovoru je poudaril, da družinska podjetja delujejo z dušo in srcem ter pomembno prispevajo k prepoznavnosti Slovenije na globalnih trgih. Udeležence konference so uvodoma pozdravili še: Samo Hribar Milič, generalni direktor Gospodarske zbornice Slovenije, Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport ter dr. Zvone Žigon v imenu ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Najprej smo lahko prisluhnili predavanjema Tadeja Bajda, predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) in Marjana Batagelja, predsednika uprave Postojnske jame. Tadej Batagelj je predstavil razvoj robotike v Sloveniji in izrazil zadovoljstvo ob dejstvu, da bo Yaskawin center za razvoj robotike prav tu. Pomembnost robotike je vse večja, roboti namreč prevzemajo vedno obširnejši spekter opravil, hkrati pa so ta vedno zahtevnejša. Tem trendom bi morala slediti tudi Slovenija in to že s prilagajanjem učnih programov, ki bi vsebovali več pouka tehnike, poleg tega pa tudi z izobraževanjem inženirskih kadrov. Slovenijo bi morala svojo prihodnost iskati v visoko tehnoloških znanjih in namenjati več denarja za aplikativne raziskave, je še zaključil. Marjan Batagelj je opozoril na pomen trženja, ki je pogosto zanemarjen. Sam je na osnovi bogatih izkušenj ugotovil, da se znanost prepogosto ostaja izolirana od reklamiranja oz. trženja, včasih pa tudi od dejanskega pravnega pristopa. Navedel je primer skrbi za zarod proteusa, ki so ga prepustili strokovnjakom, pa je poginil v treh tednih. Zato so sami začeli izobraževati dva biologa, ki sta bila ves čas v stiku s proteusi in jih preučevala. Novi zarod človeških ribic še vedno živi, obisk Postojnske jame je odličen – tudi na račun reklamiranja in obeta se jim uspešno poslovno leto. To je lep primer, kjer je znanost dejansko v pomoč podjetništvu.

Obširni tematski sklop »Vloga in vpliv družinskih podjetij v gospodarstvu« je bil sicer iz praktičnih razlogov razdeljen v dva dela, so pa sodelujoči v obeh sklopih skupaj podali precej enotno sliko pomena družinskih podjetij. Tematski sklop sta vodila Ludvik Toplakin Verica Trstenjak, uvodno predavanje v tematiko tega sklopa pa je pripravil dr. Laurence Hewick iz Kanade. Pomen družinskih podjetij v Sloveniji in v svetu je zelo velik. Tvorijo srednji sloj prebivalstva, ki je faktor stabilnosti vsake družbe, ki je še posebno pomemben za majhne narode. V Sloveniji in v razvitem svetu družinska podjetja ustvarijo preko dve tretjini celotne prodaje, dodane vrednosti in zaposlujejo prav toliko delovno aktivnega prebivalstva. V razvitem svetu so po številu zaposlenih to velika, srednja in manjša podjetja. Pri nas pa so to večinoma mikro in majhna podjetja z manj kot 50 zaposlenimi in so večinoma v lasti prve generacije. V sklopu so kot govorniki sodelovali še: Bojan Ivanc iz Gospodarske zbornice Slovenije,

Fabio Pahor, Pahor Group S.r.l. iz Italije, Franci Pliberšek, MIK Celje, Adriano-Joško Sirk, La Subida iz Italije, Rok Andlar, Gec s Hrvaške, Avguštin Devetak, Lokanda Devetak iz Italije, Martin Jezeršek, Jezeršek gostinstvo d.o.o. in Janez Kočvar, Ograje Kočvar, ki ima podružnico v Avstriji. Govorniki so predstavili svoja podjetja in izkušnje. Pri vseh sta izstopala predanost podjetju, osebna motiviranost za delo in predanost podjetju. Večina od teh podjetij je še v lasti prve generacije oz. v rokah ustanovitelja in se bo šele morala soočiti s prehodom na naslednji rod. Nastopajoči so si bili enotni v razmišljanju, da dela v podjetju ne ločujejo od svojega zasebnega življenja, saj to enostavno ni mogoče.

Tematskemu sklopu »Povezave med znanostjo in gospodarstvom« je predsedoval dr. Dušan Povh iz Nemčije. V uvodnem predavanju je dr. Jadran Lenarčič predstavil predvsem sistemske težave s katerimi se srečujejo pri znanstvenih raziskavah. Le te večinoma izvirajo iz nerednega financiranja, ki ne omogoča kontinuirnih raziskav oz. pokritja plač za ljudi, ki se z njimi ukvarjajo. Direktor Instituta »Jožef Stefan« je med drugim povedal tudi, da inštitut na večini področij uspešno sodeluje z različnimi gospodarskimi subjekti. Marsikatera znanstvena raziskava pa svojo realizacijo najde v obliki inštitutskega spin-offa. V tem sklopu so s svojimi prispevki sodelovali še: Andrej Grebenc iz Belgije, Janez Bešter, Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani, Miha Krišelj, OpenLab, iz Francije, Dušan Petrač iz ZDA, Uroš Kerin, Siemens, iz Nemčije, Nataša Zabukovec Logar s Kemijskega inštituta, Hubert Kosler, Yaskawa, in Vanja Samec, Bentley Systems, iz Avstrije. Sodelovanje med znanostjo oz. univerzami in gospodarstvom je odločilno za razvoj visoko tehnološke industrije – o tem pričajo izkušnje iz razvitih držav in perspektivnih držav v razvoju. Osrednji problem je odhajanje slovenskih strokovnjakov v tujino in praktično ničelno vračanje le teh. Razlog je potrebno iskati predvsem v delovnih pogojih in razmerah, ki so v tujini na precej višjem nivoju. Za pospešeni razvoj slovenskega gospodarstva bi morala država investirati mnogo več sredstev predvsem v prehod od bazičnih raziskav k produktom, pri tem pa izbirati take razvojne projekte, ki bodo srednjeročno prinašali prilive na investiran denar.

V petek, 28. oktobra smo pričeli s sklopom »Ustanovitev in vzpon novih podjetij«, ki ga je vodil prof. dr. Marko Jaklič. Večina predavateljev je bila zelo mladih, so pa kljub temu nabrali že precej podjetniških izkušenj. Ustanovljena podjetja, od same ideje pa do realizacije so predstavili Marko Filej, OnlineGym4Me, Niko Klanšek iz ZDA in Jan Medvešek Emotech, iz Velike Britanije. Podjetje Balder, ki se ukvarja s proizvodnjo zaščitnih filtrov in je nastalo kot spin-off Institua »Jožef Stefan« je predstavil Bojan Marin. V omizju je sodeloval tudi Jakob Gajšek, predstavnik ABC pospeševalnika, ki je podjetje ustanovljeno z namenom, da pomaga novonastalim podjetjem pri njihovih začetkih in prvih korakih v svet poslovnosti. Lahko smo se prepričali, da inovativnosti in podjetnosti v Sloveniji res ne manjka, celo nasprotno. Žal pa večina idej ne uspe najti financiranja in realizacije znotraj Slovenije kar je velika škoda za samo Slovenijo, poleg tega pa inovativni kadri iščejo možnosti realizacije v tujini in se praviloma ne vračajo nazaj.

Nadaljevali smo s sklopom »Predstavitev raziskovalnih del in dobrih praks doma in po svetu« v katerem so sodelovali: Devan Jagodic in Maja Mezgec, SLORI, Italija, Igor B. Mekjavič, Institut "Jožef Stefan", Damijan Miklavčič, Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani, Igor Muševič, Institut »Jožef Stefan«, Slovenija, Urban Rudež, Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani, Mirko Vasle, Argentina. Sklop je moderiral dr. Edvard Kobal, direktor Slovenske znanstvene fundacije (SZF). Med predstavitvami so bile večinoma inovativne metode, ki imajo izredne potenciale na več različnih področjih (npr. elektroporacija v medicini, biologiji, kemiji...). Mirko Vasle iz Argentine je predstavil zbornik »Slovenski znanstveniki skozi čas«, predstavnika SLORI-ja iz Italije pa pohvalen projekt imenovan Banka znanja pri katerem gre za sestavo imenika slovenskih znanstvenikov v Italiji. Projekt Banka znanja nameravajo razširiti tudi na področje Avstrije in morda še kam drugam. Vsekakor bi takšen univerzalen seznam lahko močno pripomogel k potencialnemu povezovanju Slovencev širom sveta.

Zanimivega srečanja se je v obeh dnevih udeležilo nekaj več kot 200 ljudi. Konferenca je prikazala kar nekaj izjemnih znanstvenih dosežkov, ki kažejo na to, da je Slovenija v koraku s časom kar se tiče novih raziskav, dobrih praks in idej precej pa zaostaja pri pogojih, ki jih ponuja znanstvenikom in gospodarstvenikom. Prav tako ostaja velik problem financiranje aplikativnih raziskav, ki ga praktično ni. Slovenija mora v prihodnosti več investirati v znanost in aplikativne raziskave, če naj se nadeja večjega finančnega priliva tako iz različnih projektov ali prodaje inovativnih izdelkov.